

MÄNTYHARJU.

Kirjasto

Toimintasuunnitelma 2024

Tarkoitus

Toimintasuunnitelman tarkoituksena on koota kirjastoon kohdentuvat tavoitteet, tilastot sekä keskeiset periaatteet ja vuotuiset sivistyslautakunnan päätökset yhteen. Tavoitteena on, että toimintasuunnitelma hyväksytään aina viimeistään kuluvan vuoden tammi-helmikuussa. Tällöin suunnitelma perustuu edellisen vuoden alustaviin tilastoihin ja tunnuslukuihin. Kirjaston tulokortin sisältö ja henkilöstösuunnitelma käsitellään osana talousarvio/tilinpäätösprosessia.

- Kirjaston tavoitteet
- Kirjaston henkilöstö
- Kirjaston tilastot
- Kirjaston asiakasmaksut
- Kirjaston aukioloajat

Tausta

Kirjaston toimintaa ohjaa kirjastolaki (2016/1492). Lain mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Toiminnan lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Lain mukaan kirjaston tavoitteena on edistää:

- 1) Väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) Tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) Lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) Mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) Aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Lain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) Tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) Ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) Edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) Tarjota tietopalvelua
- 5) Tarjota ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 6) Tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 7) Edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Päätöksenteko

Mäntyharjun kunnan hallintosäännön mukaisesti sivistyslautakunta päättää kirjastotoimen järjestämisestä, maksuista, taksoista, tilavuokrista ja kirjaston aukioloajoista. Järjestäjän roolissa sivistyslautakunta arvioi kirjaston toimintaa vuosittain mm. kirjastotilastojen valossa. Kirjasto antaa sivistyslautakunnalle tarvittaessa selvityksiä mm. yhteistyöstä muiden kirjastojen kanssa. Kirjaston tavoitteet ja henkilöstösuunnitelma hyväksytään talousarvion käsittelyprosessissa. Sivistysjohtaja ja kirjastotoimenjohtaja johtavat kirjaston toiminnan suunnittelua ja taloutta osana sivistystoimen hallintoa. Sivistysjohtajan delegointipäätöksen mukaisesti kirjastotoimenjohtaja päättää kirjaston operationaaliseen toimintaan liittyvistä asioista kuten esimerkiksi työprosessien toteuttamisesta, kokoelmatyöstä, aineistonhankinnasta, Lumme-verkostoyhteistyön käytännöistä, kehittämisprojektien toiminnoista, väliaikaisista aukioloaikojen muutoksista ja tilojen käytöstä. Lautakunta päättää viime kädessä kirjaston palvelumaksuista siitä huolimatta, että ne on vuoden 2021 aikana yhtenäistetty Lumme-kirjastojen verkostossa.

Henkilöstö

Kirjastossa on tällä hetkellä 5 vakinaista työntekijää: kaksi informaattikkoa (200 %), kaksi kirjastovirkailijaa (200 %) sekä yksi (100 %) asiointi-, neuvonta- ja tapahtumatoiminnasta vastaava palveluneuvoja. Palveluneuvoja osallistuu kirjaston työprosesseihin. Lisäksi kirjastossa työskentelee kirjastotoimenjohtaja (20 %), joka toimii myös kansalaisopiston rehtorina (80 %). Käytännössä henkilöstö on mitoitettu kirjaston normaalitoiminnan mukaisesti. Palveluiden kehittämiseen pyritään hakemaan aina hankerahaa.

Käytännössä kirjastoa kehitetään laajassa kumppanuusverkostossa. Kehittämisessä pyritään siihen, että esimerkiksi tapahtumat suunnitellaan yhdessä kumppanien kanssa. Kirjasto järjestää tapahtumalle ja toiminnalle toimintaedellytykset (tilat, laitteet, varaukset) ja markkinoi tapahtumaa. Varsinaisen toiminnan sisällön tuottaa kuitenkin yhteistyökumppani yksin tai yhdessä kirjaston kanssa.

Lumme-kirjastojen verkosto

Mäntyharjun kirjasto kuuluu Lumme-kirjastojen verkostoon <https://lumme.finna.fi/>. Yhteistoimintaa koordinoi Mikkelin seutukirjasto. Verkostoon kuuluvat lisäksi Savonlinnan, Varkauden ja Pieksämäen kaupunginkirjastot sekä Joroisten, Rantasalmen, Juvan, Enonkosken ja Mäntyharjun kunnankirjastot.

Kirjastoilla on yhteinen verkkokirjasto, jossa asiakkaat voivat hallinnoida omia lainojaan ja päästä käsiksi e-aineistoon. Verkosto käyttää myös yhteistä KOHA-järjestelmää, jossa hallinnoidaan kirjastojen asiakas- ja aineistorekisterit. Lisäksi verkosto toteuttaa yhteisiä kehittämishankkeita. Verkostoon kuulumisen on Mäntyharjun kirjastolle erittäin tärkeää, koska sillä ei ole taloudellisia edellytyksiä oman kirjastojärjestelmän tai verkkokirjaston hankkimiseen. Yhteisten järjestelmien kustannukset jakaantuvat pääosin kuntien asukasmäärien mukaan. Ratkaisu on erittäin edullinen Mäntyharjulle, jonka osuus on noin 3,8 % kokonaiskustannuksista. Karkeasti kustannukset ovat yhteensä noin 15 000 € vuodessa sisältäen kirjastojen välillä kulkevien aineistokuljetusten palvelumaksut.

Lumme-kirjastojen kirjastokortti toimii kaikissa verkostoon kuuluvissa kirjastoissa. Asiakkaat voivat tehdä aineistojen suoria lainauksia tai varauksia mihin tahansa kirjastoon. Varaukset kuljetetaan maksuttomasti asiakkaan kotikirjastoon. Lisäksi kirjastoilla on lähes yhtenäiset käytösäännöt ja palveluperiaatteet. Asiakasmaksut on yhtenäistetty vuodesta 2022 lukien.

Lumme-verkosta johtaa kirjastotoimenjohtajien muodostama johtoryhmä. Se koordinoi ja kehittää toimintaa ja kokoontuu noin kerran kolmessa viikossa. Johtoryhmän alla toimii useita alueellisia kehittäjäryhmiä, joiden toimintaan myös Mäntyharjun kirjaston henkilöstö osallistuu aktiivisesti.

Asiointipiste

Kunnan asiointipiste on fyysisesti siirtynyt kirjastoon vuoden 2021 aikana. Asiointipisteen asiakaspalvelua on kehitetty ja organisoitu uudelleen. Vuoden 2022 aikana asiointipiste on siirtynyt myös budjetillisesti osaksi kirjaston talousarviota. Asiointipisteen työprosessit on pääsääntöisesti upotettu kirjaston henkilöstön työprosesseihin. Asiointipisteen taloudellista toteumaa seurataan omalla seurantakoodilla, sillä asiointipisteellä on sopimus pohjaista tuloa valtion palvelujen kuten Kelan, Verottajan, Työ- ja elinkeinotoimiston sekä Digi- ja väestöviraston kanssa. Asiointipisteen hoitamisesta ottavat kaikki työntekijät vastuuta.

Tulevaisuustyö ja kehittäminen

Kirjaston tavoitteiden lähtökohtana on kunnan strategia, jossa kirjastoa kehitetään kansalaisten kohtaamispaikkana. Kirjastoa on uudistettu voimakkaasti vuodesta 2020 lukien, joten strategian lähtökohdat ja henki toteutuvat jo nyt kirjastossa. Kunnan strategiaa tulkitaan toimintasuunnitelmassa, jossa esitetään kirjaston oma strateginen suunnitelma. Sen tavoitteet perustuvat kirjaston henkilökunnan tekemään tulevaisuustyöhön. Siinä kirjaston toimintaa tarkastellaan nykytrendien valossa ja henkilöstön omien kokemusten pohjalta. Lisäksi kehittämisen tukena on säännöllisten asiakaskyselyjen tuottama tieto. Keskeisiksi menestystekijöiksi on määritelty seuraavat trendit:

- Osaaminen ja oppiminen (*kouluyhteistyö, avoimet oppimisympäristöt*)
- Teknologian uusiutuminen (*kirjastoteknologia, teknologiset oppimisympäristöt*)
- Työn tekemisen muutos (*etätyö ja yhteisölliset työtilat*)
- Digitalisuus ja tekoäly (*verkkokirjasto, e-palvelut*)
- Kulutuskäyttäytymisen muutos (*palveluaikojen laajentaminen, e-palvelut*)
- Väestön ikääntyminen (*esteettömyys, henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta*)
- Z-sukupolvi (*lapsille ja nuorille suunnatut uudet palvelut*)

Tulevaisuustyön tuloksena kirjastoon on syntynyt merkittävää kehittämistoimintaa, jota toteutetaan pääsääntöisesti ulkopuolisen rahoituksen turvin.

- Omatoimikirjasto-hanke on teknisesti automatisoinut kirjaston toimintaa (esimerkiksi hälytysportit ja kamerat) ja mahdollistanut kirjaston käytön viikonloppuisin sekä aamu- ja iltapäiväaikaan. Samalla työntekijöiden viikonloppu- ja iltatyövuorot on voitu poistaa.
- Kirjastosta asiointi- ja kohtaamispaikka -hankkeen kehittämistyön tuloksena kunnan asiointipiste on siirretty kirjastoon 1.2.2021 lukien.
- Kirjastossa kehitetään paraikaa (2021-2023) kuutta uutta lapsille ja nuorille suunnattua asiakasympäristöä Kirjastosta elämys-, oppimis- ja asiointikeskus (KIKE) -hankkeessa. Hankkeessa on rakennettu uusi nuorten tila, modernisoitu nykyisiä ympäristöjä (mm. musiikkiosasto, lasten ja nuorten palvelut, 3D-tulostaminen, etätyö- ja kokouspalvelut, KirjastoKino-palvelu) sekä rakennettu uusia toimintaympäristöjä asiakastarpeiden pohjalta (esim. hiljainen lukutila).
- Lisäksi kirjasto on kehittänyt PELAA-hankkeessa (2022-2023) pelillisyyttä yhteistyössä varhaiskasvatuksen, yhtenäiskoulun, lukion, kansalaisopiston, nuorisopalveluiden sekä Etelä-Savon ammattiopiston ja Mäntyharjun virkistyskeskuksen kanssa.

Aluehallintovirasto on rahoittanut kaikki edellä mainitut hankkeet.

Tulevaisuutta on mallinnettu myös tilastotietojen pohjalta. Seuraavassa tilastossa ilmenee Mäntyharjun kirjaston kehittyminen määrällisten mittareiden valossa.

	2010	2015	2019	2020	2021	2022	VISIO 2030
Kokoelma	60 764	53 345	54 988	53 955	51243	45851	30 000
Aineistohankinnat yht. €	59 964	55 506	52 194	43 462	37 819	39 805	45 000
Aineistohankinta kpl	2 629	2 332	1 765	1464	1105	1583	1000
Lainat yhteensä	109 629	103 689	92 058	70 609	78 689	72391	55 000
e-aineistojen käyttökerrat		482	4368	5080	4264	6001	12 000
Poistot aineistosta	3 703	4 053	1906	2943	3639	6975	1000
Lainaajia	2 530	2310	2172	1750	1702	1559	2000
Käyntejä kirjastossa	68 267	61 855	60 577	41 609	43 185	52375	120 000
Verkkokäynnit	11 970	14 970	17461	18 522	21526	22787	50 000
Tapahtumat ja koulutukset		15	62	40	58	114	150
Asiakaspalvelu avoimna	2 009	1 976	2 005	1639	1305	1771	800
Kirjasto avoimna h/v	2009	1976	2395	3408	4921	4812	8760
Henkilöt v (sis. asiointi ja projektit)	5,29	5,12	5,2	5,2	5,5	5,6	4
Henkilöstökulut	172 333	224 859	195 216	163 922	200 646	234030	180 000
Kokonaiskustannukset	389147	440211	343223	297 456	355 699	387 374	280 000

Tilastotietojen pohjalta voi päätellä ja ennakoida, että tulevaisuudessa mm.

- 1) Asiakaspalvelun ja asiointipisteen aukioloajat lyhenevät, mutta kirjaston kokonaisaukiolo lisääntyy omatoimikirjastoteknologian ja sähköisten viranomaispalveluiden ansiosta. Asiakkaat ovat yhä omatoimisempia, mikä vapauttaa henkilöstöä asiantuntijatyöhön kuten esimerkiksi aineistohankintoihin, poistoihin, kouluyhteistyöhön, hankkeisiin, neuvontaan sekä avoimien käyttäjäympäristöjen kuten nuorisotilan, lastenosaston, musiikki- ja peliympäristön ja erilaisten kokoelmien ylläpitämiseen ja kehittämiseen.
- 2) Perinteisten kirjojen hankintamäärät ja kokoelman laajuus pienenevät. Verkkokäynnit lisääntyvät ja e-aineistojen käyttö kasvaa voimakkaasti. Yhteistyö kansallisen e-kirjaston ja Lumme-verkoston kanssa tiivistyy. Tarvitaan yhä enemmän nykyaineiston profilointia, monipuolisia e-aineistoja ja ei-perinteistä lainattavaa (esimerkiksi urheiluvälineet). Aineiston hankintaresurssit pysyvät samana, mutta e-aineistojen osuus kasvaa. Kansallinen e-Kirjasto aloittaa toimintansa 2024, mutta sen roolista ja vaikutuksista esim. Lumme-kirjastojen Finna-verkkokirjastoon ja e-aineistojen tarjontaan ei ole vielä tarkkaa kuvaa.
- 3) Sekä fyysiset käynnit että verkkokäynnit lisääntyvät. Kirjastoa kehitetään edelleen elämys-, oppimis- ja asiointikeskuksena. Palveluja uudistetaan ja erityisesti lasten ja nuorten ympäristöt kehittyvät. Kirjasto toimii aktiivisena oppimis- ja tapahtumaympäristönä ja tekee vahvaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulujen, nuorisopalvelujen ja kulttuuripalvelujen kanssa.
- 4) Kirjaston yhteistyökumppaneiden määrä lisääntyy. Tapahtumien ja kävijöiden määrä nousee paikallisen ja alueellisen yhteistyön ansiosta.

Kirjasto noudattaa omaa sisäistä strategista suunnitelmaa, jossa kunnan strategia on sanoitettu kirjaston kielelle.

<p>ARVOT Uudistuen yhdessä positiivisesti</p> <p>#hyvinvointia #osallisuutta #aktiivisuutta</p>	<p>VISION ELEMENTIT Mahdollisuuksien Mäntyharju</p> <p>#yhteistyöjakumppanuudet #neuvontajaohjausta #laadukaskokoelma #kohtaamispaikka</p>	<p>STRATEGISET PAINOPISTEET Kirjasto on ihmisten, kulttuurien ja sivistyksen kohtaamispaikka</p> <p>#talouskuntoon #hyvinvointiedellä #osanakuntaimagoa #luontoajaaktiviteetteja</p>
<p>KESKEISET DRIVERIT Osaaminen ja oppiminen, <i>kouluyhteistyö</i> Teknologian uusiutuminen, <i>kirjastoteknologia</i> Työn tekemisen muutos, <i>etätyö ja yhteisölliset työtilat</i> Digitalisuus ja tekoäly, <i>verkkokirjasto</i> Kulutuskäyttäytymisen muutos, <i>palveluaikojen laajentaminen</i> Väestön ikääntyminen, <i>ohjaus ja neuvonta</i> Z-sukupolvi, <i>lapsille ja nuorille suunnatut palvelut</i></p>		
<p>TAVOITTEET JA TOIMENPITEET</p> <p>Asiakaspalvelun ja ohjauksen korkea laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilökohtaisen neuvonnan ja ohjauksen antaminen • Omatoimisuuteen kannustaminen • Palvelujen ja asiakaspolkujen muotoileminen, palvelumuotoilu <p>Kohtaamisten ja käyttäjäryhmien aktivointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuorten ja lasten palveluiden uudistaminen • Kouluyhteistyön vahvistaminen • Aikuisten palveluiden modernisointi • Tapahtumatuotannon lisääminen <p>Aineistojen korkea laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aineistojen monipuolisuuden ylläpitäminen • Aineistojen hankinnan kehittäminen • Aineisto profilointi, kiertonopeuden vauhdittaminen (poistot) <p>Digitaalisten palvelujen uudistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etätyö- ja etäoppimis- ja etäkokouspalvelujen kehittäminen • Pelillisyyden lisääminen • Verkkokirjaston ja e-palveluiden kehittäminen <p>Palvelujen uudistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palvelutuotannon tehostaminen, prosessien suoraviivaistaminen (Lean) • Uusien avointen oppimisympäristöjen luominen • Asiointipalvelujen kehittäminen 		

Tilat

Kirjasto toimii yhdessä kiinteistössä osoitteessa Lääkärinkuja 2. Käytössä on noin 1025 neliötä. Kirjastoauto on lakkautettu 2015. Virallisia sivutoimipisteitä ei enää ole, mutta kirjasto tekee yhteistyötä mm. Enovedellä, jossa pidetään pientä vaihtuvaa kokoelmaa asukkaiden käytettävissä. Uutena palveluna suunnitellaan yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa päiväkodin eteiskirjastoa. Kirjastorakennus on tehtyjen tutkimusten ja selvitysten valossa peruskorjaustarpeessa. Olipa tulevaisuuden kiinteistöratkaisut mitä tahansa, niin olennaisinta on, että kirjasto sijaitsee edelleen koulujen läheisyydessä tai koulujen yhteydessä, sillä koulu- ja kasvatusyhteistyö on kirjaston keskeisin prosessi ja voimavara oppilaitosten toiminnan tukemiselle.

Asiakasmaksut

Käytännössä jokainen Lumme-kirjastojen verkostoon kuuluva kirjasto tai kunnan sivistyslautakunta päättää itsenäisesti asiakasmaksuista. Lumme-kirjastojen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista olisi, jos asiakasmaksut olisivat samat kaikilla verkostoon kuuluvilla kirjastoilla. Tämän edistämiseksi Lumme-verkosto on vuoden 2021 aikana yhtenäistänyt palvelumaksut sekä tiettyjä palveluja. Lumme-verkoston palveluoppaassa on määritelty asiakasmaksut. Palveluopas löytyy osoitteesta <https://www.e-julkaisu.fi/lummekirjastot/palveluopas/mobile.html#pid=1>.

Aukioloajat

Vuosien 2020-2022 aikana Korona-rajoitukset ovat vaihdelleet usein. Käytännössä aukioloajoista on epidemia-ajan muuttuvissa tilanteissa päätetty kirjaston henkilöstön ja kirjastotoimenjohtajan toimesta yhteistyössä sivistysjohtajan kanssa. Vuonna 2020 käyttöön otettu Omatoimikirjasto on mahdollistanut viikonlopun sekä aamu- ja iltapalvelujen toteuttamisen omatoimisesti. Tarkoituksenmukaiset aukioloajat ovat toistaiseksi:

Omatoimikirjasto (sisään kirjastokortilla)	Henkilökunta paikalla
Ma-Pe 7–10 ja 17–21	Ma-Pe 7.45–17.15
La-Su 7–21.00	

Kirjaston ovet aukeavat arkisin klo 10 ja sulkeutuvat klo 17.
Asiointipiste avoinna arkisin klo 10.00-15.00
Kirjaston asiakaspalvelu avoinna arkisin klo 12.00-17.00

Hankkeet

Mäntyharjun kirjasto on kehittänyt toimintaansa hankerahoituksella.

- 1) Omatoimikirjasto – askel kohti kohtaamista (OMATOIMI) 1.5.2019 – 30.4.2021 (25 000 €)
Hankkeessa kehitettiin Omatoimikirjasto-konsepti ja otettiin käyttöön omatoimikirjaston edellyttämää teknologiaa (esim. turvaportit, kameravalvonta), asiakkaiden toivomia laitehankintoja (älytaulu) sekä etätyöympäristö. Hanke on raportoitu rahoittajalle 30.4.2021.
- 2) Kirjasto asiointi- ja kohtauspaikkana (KAK) 1.5.2020 – 31.12.2021 (6250 €)
Hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin asiointipisteen siirtäminen kunnantalolta kirjastolle. Samalla asiointipalveluprosessi uudistettiin kauttaaltaan. Lisäksi hankkeessa toteutettiin palvelumuotoiluprosessi yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. Hanke on raportoitu rahoittajalle 31.12.2021.

- 3) Kirjastosta elämys-, oppimis- ja asiointipiste (KIKE) 1.6.2021 – 31.12.2023 (48 375 €)
Hankkeessa kehitetään ja kokeillaan uusia käyttäjäympäristöjä ja palveluja erityisesti nuorille ja lapsille. Erityisinä kehittämiskohteina ovat mm. musiikin oppimisympäristö, lasten kulttuurikasvatusympäristö, medialukutaitoympäristö, nykYTEknologian kehittämisympäristö, etätYö/etäoppimisympäristö sekä koulutuksen ja työllisyyden tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelu. Hanke raportoidaan rahoittajalle helmikuussa 2024.
- 4) Pelillisyyden kehittäminen pienen kunnan kirjastossa (PELAA) 1.5.2022 – 31.12.2023 (28 460 €)
Hankkeessa ennakoidaan pelien hyödyntämiseen liittyvää osaamista ja valmennetaan opettajia sekä kirjaston henkilöstä pelillisyyden hyödyntämiseen. Lisäksi hankkeessa kehitetään kirjastolle yhteistyötä parantava pelikasvatussuunnitelma, suunnitellaan ja toteutetaan konkreettisia pelisovelluksia Mäntyharjun kirjastolle. Hankkeessa kirjasto toimii aktiivisesti pelikerhotoiminnan, pelitapahtumien sekä eSports-toiminnan käynnistämiseksi. Hanke raportoidaan rahoittajalle tammikuussa 2024.

Yhteystiedot

Kirjasto Lääkärinkuja 2, 52700 Mäntyharju
Kotisivut <https://www.mantYharju.fi/kirjasto>
Facebook <https://www.facebook.com/mantYharju.kirjasto/>
Instagram <https://www.instagram.com/explore/locations/1017125180/mantYharjun-kirjasto/>

Kirjaston asiakaspalvelu
044 7707229, mantYharju.kirjasto@mantYharju.fi

Helmi Boren, informaattikko (100 %) helmi.boren@mantYharju.fi
Jari Hautamäki, kirjastotoimenjohtaja (20 %) jari.hautamaki@mantYharju.fi
Satu Hämäläinen, informaattikko (100 %) satu.hamalainen@mantYharju.fi
Tytti Luostarinen, kirjastovirkailija (100 %) tytti.luostarinen@mantYharju.fi
Heidi Mäki, palveluneuvoja (100 %) heidi.maki@mantYharju.fi
Tuuli Teittinen, kirjastovirkailija (100 %) tuuli.teittinen@mantYharju.fi

Talous

Kirjasto on kunnan hallintosäännön mukaisesti oma tulosalueensa 1.8.2023 lukien.

KIRJASTO	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Toimintatuotot	22 712	23 506	44900	38 606
Toimintakulut	363 936	320 920	400047	425981
Toimintakate	343 223	297 414 *	355146	**387374

* yksi kirjastovirkailija eläkkeelle, sijaisena koulutusopimusopiskelija (palkaton)

** asiointipiste kirjaston talousarvioon, aktiivinen hanketoiminta

Toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2023 toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen esitellään tilinpäätöksessä. Kolmannesvuosittain tapahtuva raportointi edistää toiminnan jatkuvaa arviointia. Kirjasto seuraa säännöllisesti OKM asettamia kirjaston määrällisten mittareiden kehitystä.

Kirjastoa kehitetään elämys-, oppimis- ja asiointikeskuksena. Palveluja uudistetaan ja prosesseja virtaviivaistetaan yhdessä kehittämiskumppaneiden kanssa. Henkilöstö voi hyvin. Ilmapiiri on positiivinen ja kannustava, mikä tukee jatkuvaa kehittämistä ja korkeatasoista asiakaspalvelua. Projektirahoitukset ovat usean vuoden ajan mahdollistaneet merkittävän taloudellisen panostuksen kehittämistoimintaan.

Omatoimikirjaston ansiosta kirjastoa on mahdollisuus pitää avoinna viikon kaikkina päivinä. Asiointipiste on siirtynyt kirjastoon ja se toimii sekä fyysisenä asiointipalveluna että mobiilina vastaajapalveluna.

Tulosten vertailua kirjastojen kesken

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää yllä suomalaisten kirjastojen tilastointia, mikä mahdollistaa niiden tunnuslukujen vertailtavuuden. Alla olevassa taulukossa Mäntyharjun kirjastoa on vertailtu Etelä-Savon alueen ja koko maan kirjastoihin.

KIRJASTOTILASTOT 2022/asukas

Mittari	Toimintakulut	Fyysiset käynnit	Kokonaislainaus	Henkilötyövuodet/1000
Mäntyharju	65,16	9,29	12,85	0,75
Etelä-Savo	58,24	7,01	12,50	0,61
Koko maa	61,86	7,41	14,58	0,69

Mäntyharjun kirjaston toimintakulut verrattuna muihin kirjastoihin nostaa melko korkea kirjastorakennuksen vuokra (noin 115000 €/vuosi) suhteessa muihin toimintakuluihin. Henkilöstön määrä on hieman korkeampi kuin keskimäärin alueella ja koko maassa. Tämä johtuu mm. kesäaikojen ruuhkista, jolloin aktiivisten monipaikkaisten asukkaiden palvelemiseen tarvitaan henkilöstön kesäloma-aikana lisätyövoimaa. Lisäksi kirjastossa on kunnan asiointipiste ja samanaikaisesti on käynnissä useita kehittämisprojekteja. Vaikka luku 0,74 ei suoranaisesti sisällä näiden hankehenkilöiden resursseja, niin vakihenkilöstön on kuitenkin osallistuttava kehittämiseen mm. kerryttämällä työllä hankkeiden omarahoitusosuuksia. Lisäksi fyysiset käynnit ovat kirjastossa kasvamassa, mikä aiheuttaa lisääntyvää palvelutarvetta.